

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/125/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513204280
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2513204280.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov: Mgr. Michal Novotný ako predseda senátu a JUDr. Dáša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová ako členky senátu v sporovej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpeného: Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., Bratislava, proti žalovanej: P. Q., nar. XX. F. XXXX, O. XXXX/X, V., o 1.089,78 € s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany sp. zn. 7 C 279/2013 z 15. januára 2019 takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok sa potvrdzuje vo výroku II (okrem nenapadnutej časti, ktorou bola žaloba zamietnutá čo do sumy 11,04 €) a výroku III.
- II. Žalovanej sa nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 51,66 € s 0,024 % denným úrokom z omeškania od 2. marca 2011 ako zostatok istiny pôžičky poskytnutej zmluvou z 29. mája 2007, II. zamietol ju vo zvyšnej časti (t. j. 818,03 € istiny, 110,98 € úroku, 98,07 € ušlého úroku, 11,04 € zmluvnej pokuty, ako aj úroku z omeškania) a III. žalovanej náhradu trov nepriznal.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za dokázaný tento skutkový stav:

3. Žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník podpísali 29. mája 2007 úverovú zmluvu č. 3705198794 „Veľká pôžička SR“, na základe ktorej žalobca žalovanej poskytol úver 40.000 býv. Sk a žalovaná sa ho zaviazala vrátiť v 72 mesačných splátkach po 1.039 Sk. Zmluva neobsahovala údaj o úrokovej sadzbe úrokov ani o poplatkoch, nie sú v nej uvedené termíny splátok, ročná percentuálna miera nákladov bola určená na 26,1 %. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia s.r.o., podľa ktorých bola žalovaná povinná splácať úver v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú uvedené v úverovej zmluve. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky, poplatok za vedenie úverového účtu a prípadne aj úhrada za poistenie (hlava 5, § 1). V prípade omeškania s úhradou splátky úveru či jej časti bola žalovaná povinná okrem iného zaplatiť žalobcovi aj zmluvnú pokutu 8 % z dlžnej čiastky (hlava 14, § 3). Žalobca úver žalovanej poskytol, žalovaná mu zaplatila celkovo 1.276,11 €. Pretože však splátky neplatila načas, žalobca listom zo 14. februára 2011 úver zosplatnil.

4. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzavrel, že úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Obč. zák. a § 23a zákona č. 634/1992 Zb. účinného v čase jej uzavretia, ako zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. Zmluva neobsahuje povinnú náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. a) cit. zák., teda sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Splátky nie sú v zmluve rozčlenené na istinu, úroky a poplatky, okrem toho termíny sú

vymedzené len všeobecným spôsobom. Zákon č. 258/2001 Z. z. však s nedostatkom týchto náležitostí nespájaj sankciu bezúročnosťou ani bezpoplatkovosti úveru, ak ho dlžník začal čerpať. Úverová zmluva však neobsahuje údaj o úroku ani o poplatku, preto žalobca podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. nemôže požadovať o žalovanej žiadne úroky (kapitalizované ani ušlé). Ustanovenie úverových podmienok o zmluvnej pokute vyhodnotil súd ako neplatné pre nedostatok písomnej formy v zmysle § 40 ods. 1 Obč. zák.

5. Včas podaným odvolaním sa žalobca domáha zmeny výrokov II a III tohto rozsudku tak, že sa žalobe vyhovie v celom rozsahu (okrem zmluvnej pokuty 11,04 €). Úrok bol dohodnutý v ods. 31 zmluvy, ktorý je zahrnutý v mesačnej splátke (hlava 5, § 1 úverových podmienok). Ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. nevyžadoval, aby zmluva obsahovala výšku úrokovej sadzby, tá je náležitosťou až od 1. januára 2008. Okrem toho žalobca s odkazom na judikatúru Súdneho dvora EÚ (rozsudok vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia proti Kláre Bíróovej) a judikatúru Najvyššieho súdu SR (uznesenie sp. zn. 3 Cdo 146/2017) podrobil kritiku aj záver súdu prvej inštancie o tom, že zmluva mala obsahovať rozčlenenie splátok na istinu a úroky, ako aj presné termíny splátok. Tento názor žalobca nepovažoval za správny a podľa neho zmluva obsahuje všetky náležitosti.

6. Žalovaná vo vyjadrení odvolací návrh nepodala, uviedla však, že pôžičku od žalobcu splatila a o inej nemá vedomosť.

7. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v napadnutých výrokoch II (okrem zamietnutia čo do sumy a III (§ 379 C. s. p.), ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie a nevyžaduje to ani verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario). Po jeho preskúmaní v medziach odvolacích dôvodov a väd, na ktoré je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti (§ 380 C. s. p.), dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Súdom prvej inštancie bol zistený a pre odvolací súd je podľa § 383 C. s. p. záväzný skutkový stav reprodukovaný v odseku tohto rozsudku. Skutkový stav takto zistený súdom prvej inštancie aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 191 C. s. p. a je v podstate len reprodukciou listín, medzi ktorými neboli rozpory a ktorých pravosť a pravdivosť v konaní nebola spochybnená.

9. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že úverová zmluva z 29. mája 2007 medzi žalobcom a žalovanou je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k tomuto dňu. Tento záver ani žalobca vo svojom odvolaní nespochybnil. Veľkú skupinu námietok venoval žalobca v otázke, či v zmluve je riadne uvedená splátka. Tieto námietky sú však vo výsledku nepodstatné, pretože súd prvej inštancie výslovne uviedol, že ani nedostatok tejto náležitosti by neznamenal, že by úver bol bezúročný a bez poplatkov, pretože ho žalovaná začala čerpať [§ 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z.]. Odvolací súd však len pre poriadok uvádza, že argumentácia žalobcu o analogickej aplikácii záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 nie je správna. V tomto rozsudku sa totiž Súdny dvor EÚ zaoberal výkladom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, na ktorej implementáciu bol vydaný zákon č. 129/2010 Z. z. s účinnosťou od 11. júna 2010. Čl. 22 ods. 1 tejto smernice ustanovuje, že keďže smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice. Z toho vyplýva, že táto smernica sleduje tzv. úplnú harmonizáciu úpravy zmlúv o spotrebiteľskom úvere, od ktorej sa členské štáty nesmú odchyliť ani v prospech spotrebiteľa. Zákonom č. 258/2001 Z. z. však bola do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratá smernica Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru. Táto smernica podľa jej čl. 15 nezamedzuje členským štátom, aby udržiavali a prijímali prísnejšie ustanovenia na ochranu spotrebiteľov konzistentné s ich záväzkami zo zmluvy (o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva). Uvedená smernica teda sledovala tzv. minimálnu harmonizáciu, ktorá umožňovala členským štátom prijímať a teda aj vykladať národné právo prísnejšie než sú požiadavky vyplývajúce z citovanej smernice.

10. Súd prvej inštancie však svoj záver, že žalobca nemá nárok na úroky a poplatky zo zmluvy, vyvodil z toho, že tieto nie sú v zmluve uvedené, čo podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. znamenalo, že ich nemožno od spotrebiteľa uplatňovať. Odvolací súd sa s týmto názorom vo výsledku stotožňuje, keďže ustanovenia o úroku a úročení istiny nemožno považovať za dostatočne určité. Z obsahu zmluvy samotnej je zrejmé, že dlžník splatí viac než mu bolo na úvere poskytnuté, keďže celkový súčet splátok je vyšší než suma úveru. Podľa ustanovenia § 1 hlavy 5 úverových podmienok, na ktoré poukazuje aj žalobca, má tento rozdiel tvoriť úrok. Z celej zmluvy však nie je zrejmé, akým konkrétnym spôsobom má byť istina úročená. Len subsidiárne použiteľné ustanovenie § 502 ods. 1 a 2 Obch. zák. principiálne predpokladá úročenie istiny na ročnej báze. Podľa § 503 ods. 2 Obch. zák. potom platí, že v splátkach sú splatné aj úroky zo splátky. V tomto zmysle aj § 1 hlavy 5 úverových podmienok predpokladá, že v splátkach je splatná príslušná časť istiny a úroku. Z celej zmluvy, ani úverových podmienok však nemožno zistiť, akú časť splátky tvorí splátka istiny a akú časť tvorí splátka úrokov. Nie je teda zrejmé, čo vlastne dlžník jednotlivými splátkami spláca a prečo to tak je. Veriteľ má pri určení úroku principiálne na výber, akým spôsobom ho určí - či pevnou sumou, či percentuálnou sadzbou. Ak je určený percentuálne, možno pri jeho výpočte subsidiárne použiť dispozitívne ustanovenia § 502 a 503 Obch. zák. Ak však nie je úrok určený percentuálnou sadzbou, je potrebné jednoznačne určiť mechanizmus jeho splácania. V opačnom prípade totiž dlžník nemá možnosť preveriť si, či a v akej miere sa amortizuje istina jeho úveru, aká je jej výška v určitom okamihu. Úročenie úveru je tak preňho neprehľadné a v podstate závislé od vôle veriteľa. Takáto situácia však odporuje napr. § 6 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., ktoré v prípade predčasného splatenia garantuje dlžníkovi, že bude úroky platiť len do splatnosti. Ak nie je zrejmé, ako sa jednotlivé splátky započítavajú na úroky a istinu, a ak to zo zmluvy nemožno zistiť ani výkladom, je pre dlžníka prakticky nemožné vypočítať si sumu predčasnej splátky s istotou, že ňou všetky jeho záväzky zo zmluvy o úvere budú splnené. Možnosť dohodnúť si úročenie úveru tak treba vykladať aj v súvislosti s týmito ustanoveniami a aj vzhľadom na ne treba posudzovať, či je určitý spôsob splácania dohodnutý v zmluve určitý a zrozumiteľný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že dohoda o úročení úveru poskytnutého žalobcom žalovanej podľa úverovej zmluvy z 29. mája 2007 (a to aj pri použití ustanovenia hlavy 5 § 1 úverových podmienok) je neurčitá. Z už uvedených dôvodov z týchto ustanovení nemožno zistiť skutočný priebeh úročenia istiny a tým vypočítať postup jej amortizácie napríklad na účely § 6 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. Pre svoju neurčitosť je tak dohoda o „úroku“, teda dohoda o tom, že celková suma splátok bude prevyšovať poskytnutú istinu, podľa § 37 ods. 1 Obč. zák. neplatná. Súd prvej inštancie tak správne dospel k záveru, že zmluva neobsahuje platnú dohodu o úroku, takže žalobca na jeho zaplatenie nemal nárok a všetky zaplatené sumy sa započítavajú na istinu. Preto žalobu správne zamietol v časti, v akej uplatnené nároky prevyšujú istinu zníženú o vykonané platby.

12. Odvolací súd tak podľa § 387 C. s. p. vo výroku správny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I).

13. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 257 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p., keď žalovaná bola síce v odvolacom konaní úspešná a mala by nárok na náhradu trov (§ 255 ods. 1 C. s. p.), pre jej neúčast' na odvolacom konaní jej však žiadne trovy nevznikli (výrok II).

14. Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne (3 : 0).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C. s. p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovoliacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha (dovolačný návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.